

HRANICE – JEDEN LETNÍ DEN

Hranice, Tichý typ, 2008, 106 s.

Je to brožovaná knížka, která na černobílých fotografiích zachycuje současné Hranice. Zdá se jakoby autor celou knížkou sledoval hned několik ne úplně souvisejících cílů. Z jednoho pohledu jde o produkt turistický – texty jsou důsledně uváděny v české, anglické, německé, francouzské, nizozemské a polské verzi, přičemž hlavní složkou jsou obrazy města. Je vlastně podivné, že od roku 1985 nevyšla o Hranicích žádná fotografická kniha, nepočítáme-li specifické Pospěchovo (O)hraničení – Momentky z Hranic 1996–2002 (2002). Polákův projekt ovšem takovou knihou také vlastně není, je příliš málo reprezentativní, a to jak výpravou, tak obsahem fotografií. Nevěnuje se totiž zdaleka jen „výkladním skříním“ hranické architektury a přírody, ale dává prostor i méně vábným místům jako jsou panelová sídliště, nádraží atd.

To knihu řadí spíš k pokusům spojit fotografii s antropologií. Na fotografiích nenajdeme lidi, v úvodu knihy se koneckonců dočteme: „Záměrem našeho fotografického projektu bylo zachytit prázdné město, přinést obraz míst ve vzácných chvílích, kdy je nezaplňují lidé. Zároveň jsme chtěli dát fotografiím dokumentární rozměr, takže jsme fotografovali město v průběhu jediného dne. Mezi východem a západem slunce v neděli 6. července 2008 jsme pořídili takřka dva tisíce snímků, z nichž jsme nakonec vybrali tuto kolekci.“ Záměr zajímavý, výsledným fotografiím však ubírá na půvabu děsná kvalita polygrafického provedení a také černobílost snímků, ačkoli ta je dána zřejmě hlavně ekonomickými možnostmi vydavatele.

Třetí rozměr knihy je historický. Velký důraz je kladen na jednotlivé zajímavější architektonické objekty, popisky pak často obsahují rok realizace dané stavby, občas i takový, který není v literatuře běžně znám. Sympaticky edukativní charakter má také snaha nepřekládat názvy lokalit „běžně turisticky“ (např. Komenského ulice jako Komenského Street), ale dát jim pro cizince smysluplný tvar (Comenius Street). V předmluvě knihy se píše o tom, že tato kolekce fotografií z jediného dne se „postupem let změní z fotografické procházky po současném městě v album historických fotografií“. Ano, přesně tak. Spíš než jako dárek své francouzské přítelkyni bych si knížku koupil pro sebe, abych si za deset let zavzpomínal, jak Hranice vypadaly. Už teď – po roce – jsou tu místa, která se výrazně proměnila. Škoda, že s tímhle záměrem v Hranicích zřejmě nikdo koncepčně nepracuje. Taková knížka *Hranice ve fotografii 1990–2000* by přece stála za vydání!

JAROSLAV VYVÁHALA

Tomáš Pospěch (ed.)

POVĚSTI Z HRANICKA

FAJERMONI, VEŠČÁCI, POSECI A JINÁ UZŘELÁ HLŮZA

Hranice, nakladatelství DOST, 2007, 256 s., ilustrace Nora Procházková

Tomáš Pospěch už v roce 1994 začal v Hranických novinách vydávat seriál Pověsti z Hranicka pojatý dokonce jako příloha s vlastním stránkováním určená k vystřihování a pozdějšímu svázání. Těžko říct, kolik čtenářů se až do tohoto stádia dostalo. Po třinácti letech přichází Pospěch s knížkou Pověsti z Hranicka – Fajermoni, veščáci, poseci a jiná uzřelá hlůza. Je sličně ilustrována, tisk je barevný, papír kvalitní, rozhodně hezká knížka, vlastně první svého druhu,